

Stvoření

Texty na tento týden

J 1,1-3; Gn 1,3-5; Ex 20,8-11; Zj 14,7; Mt 19,3-6; Ř 5,12

Základní verš

„Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí.“ (J 1,1-4)

Jedním z typických rysů Bible (a vůbec starověké literatury) je to, že důležité myšlenky, které určují pochopení celého díla, jsou představeny hned na počátku. To, co je řečeno nejprve, je jakýmsi „předznamenáním“, v jehož duchu máme číst a chápat to, co bude následovat.

První kapitoly knihy Genesis tak tvoří základ celého Písma. Hlavní naučení a nejdůležitější informace Bible mají svůj zdroj právě v těchto kapitolách. Zde nacházíme poznatky o Bohu, který jedná v harmonii tří osob jako Otec, Syn (J 1,1-3; Žd 1,1.2) a Duch (Gn 1,2) při stvoření světa a všeho, co je na něm – včetně stvoření člověka (Gn 1,26-28). Genesis nás také seznamuje se sobotou (Gn 2,1-3), s původem zla (Gn 3), s Mesiášem a plánem vykoupení (Gn 3,15); celosvětovou potopou (Gn 6-9); smlouvou (Gn 1,28; 2,2.3.15-17; 9,9-17 a Gn 15); se zmatením jazyků a rozptýlením lidí (Gn 10-11) a s rodokmeny, které přinášejí informace o biblické chronologii od stvoření až po Abrahama (Gn 5 a 11). A konečně, z knihy Genesis je odvozeno i naše pochopení takových témat, jako jsou: moc slova pocházejícího od Boha (Gn 1,3; 2Tm 3,16; J 17,17), podstata člověka (Gn 1,26-28); Boží charakter (Mt 10,29.30); manželství mezi mužem a ženou (Gn 1,27.28; Gn 2,18.21-25); správa země a jejích zdrojů (Gn 1,26; 2,15.19) a zaslíbení naděje na nové stvoření (Iz 65,17; 66,22; Zj 21,1). Části z těchto témat se budeme věnovat tento týden.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NA POČÁTKU...

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. (Gn 1,1)

¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha.

³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. (J 1,1-3)

¹Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil Bůh k otcům ústy proroků; ²v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky. (Žd 1,1,2)

Osobní studium

Uvažuj o textu Gn 1,1. Jaké důležité pravdy se nacházejí v tomto jediném verši?

Bible začíná nesmírně vznešeným výrokem, který sice může působit jednoduše, ale když ho podrobně studujeme, objevíme v něm nepopsatelnou hloubku. Vždyť nakonec právě v první větě Písma nacházíme odpovědi na největší otázky lidského hledání – kým vlastně jsme a odkud jsme se tu vzali.

Existujeme, neboť Bůh nás stvořil v konkrétním čase v minulosti. Nevyvinuli jsme se z ničeho, nevznikli jsme náhodou, naše existence není nesmyslná a náhodná, jak by to mohlo vyplývat ze současných vědeckých modelů původu života. Darwinova evoluce protirečí Písmu z každého úhlu pohledu a pokusy některých křesťanů sladit evoluční model s Biblií vyznívají přinejmenším nerozumně.

Bůh stvořil svět v konkrétním čase, který Písmo označuje termínem „na počátku“.

Znamená to, že Bůh musel existovat dříve, než byl stvořen čas, který byl vyjádřen každodenním cyklem „večer a ráno“ a následně prostřednictvím měsíců a let souvisejících s postavením Země vůči Slunci a Měsíci. Tento absolutní začátek nachází odezvu i v dalších knihách Písma, což opakovaně potvrzuje povahu a smysl Božího stvořitelského díla (J 1,1-3).

Uvažuj znovu o úvodních textech J 1,1-3 a Žd 1,1,2. Jak rozumíš skutečnosti, že ten, jehož prostřednictvím se uskutečňovalo stvoření, za nás zemřel na kříži?

Písmo nám zjevuje, že stvoření se odehrávalo skrze Ježíše Krista, skrze Slovo. Bible říká, že „Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.“ (J 1,3) Zároveň vidíme, že Ježíš Kristus je tím, „skrze něhož [Bůh] stvořil i věky“ (Žd 1,2). Jelikož vše mělo na počátku svůj původ v Ježíši, můžeme mít naději, že na konci opět přivede k dokonalosti vše, co začal, protože on je „Alfa i Omega“ a „první i poslední, počátek i konec“ (Zj 1,8; 22,13).

Aplikace

Jak tvůj život a tvoje názory ovlivňuje poznání, že tě stvořil Bůh? Jak by se tvoje postoje změnily, kdybys tomu nevěřil? V čem a proč by bylo tvoje vnímání sebe sama i ostatních odlišné?

STVOŘITELSKÉ DNY

³I řekl Bůh: „Bud' světlo!“ A bylo světlo. ⁴Viděl, že světlo je dobré, a oddělil světlo od tmy. ⁵Světlo nazval Bůh dnem a tmu nazval nocí. Byl večer a bylo jitro, den první. (Gn 1,3–5)

Osobní studium

V posledních letech se opakovaně objevují tendence nepovažovat stvořitelický týden za doslovný časový úsek, ale spíše za metaforu, podobenství, nebo dokonce mýtus. Tento přístup souvisí s evoluční teorií, která při vzniku života na Zemi počítá s dlouhými časovými obdobími.

Co o tomto tématu říká Bible? Proč máme stvořitelické „dny“ v knize Genesis považovat za doslovné dny, ne za dny obrazné?

Jakého významu nabývá slovo „den“ v kontextu úvodních veršů i textu **Ex 20,8–11**?

V celé zprávě o stvoření je pro označení doslovného dne důsledně použito hebrejské slovo *jom*. Nic v záznamu o stvoření v knize Genesis nenaznačuje, že by měl autor na mysli něco jiného než doslovný den, jak ho chápeme dnes.

Je zajímavé, že první časové jednotce dal název samotný Bůh (Gn 1,5). *Jom* nebo „den“

je definován slovním spojením „byl večer a bylo jitro“ (Gn 1,5.8.13.19.23.31 – celkově šestkrát). Slovo den je zde použito v jednotném čísle a znamená jeden den.

Sedm dní stvoření bychom tedy měli vnímat jako sedm ucelených časových jednotek. První výskyt spojení „byl večer a bylo jitro“ uvádí základní číslovka *echad* („jeden“; doslovný překlad by tedy zněl „byl večer a bylo jitro, den jeden“), po níž už následují řadové číslovky (tedy „den druhý“, „den třetí“ atd.). Toto schéma ukazuje na posloupnost dní, které mají své zakončení sedmý den. Použité výrazy ani forma vyprávění nenaznačují, že by mezi jednotlivými dny byla jakákoli přestávka nebo časová mezera. Sedmi dnům stvoření je třeba rozumět přesně tak, jak sedm dní popisujeme dnes.

Posloupnost sedmi doslovných dní během stvořitelického týdne je také základem pro sobotní odpočinek ve čtvrtém přikázání, které Bůh napsal vlastním prstem.

Aplikace

Zpráva o stvoření v knize Genesis není jedinou zprávou o stvoření v Písmu. V Bibli se mluví o „novém stvoření“, které souvisí s Ježíšovým druhým příchodem. Při druhém stvoření Bůh promění naše smrtelná těla „naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice“ (1K 15,52). Pokud něco takového může Bůh vykonat „v okamžiku“ při druhém stvoření, proč by při prvním stvoření potřeboval miliardy let?

SOBOTA A STVOŘENÍ

¹Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. ²Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. ³A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo. (Gn 2,1–3)

Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,7)

Osobní studium

Sobota dnes čelí útokům sekulární společnosti i církevních společenství. Můžeme to pozorovat v různých oblastech. Některé vlivy jsou zřejmé, například plánování práce ve velkých firmách, kde je náročné nebo téměř nemožné upravit si rozvrh tak, aby člověk mohl svítit sobotou. Jiné vlivy si možná neuvědomujeme tak jasně. Například kalendáře jsou v mnoha zemích, naši nevyjímaje, uspořádány tak, že pondělí je prvním dnem týdne a neděle sedmým dnem. V nedávné papežské encyklice *Laudato si'*: – O péči o náš společný domov, věnované klimatickým změnám, je sobota označena jako „židovská sobota“, zatímco neděle je v duchu tradice katolické církve vyzvednuta jako „první den nového stvoření“. Podle této encykliky neděle „svým světlem prozařuje celý týden a povzbuzuje nás, abychom pečovali o přírodu a o chudé“. (Papež František, *Laudato si'*, Vatikán, 2015, odstavec 237)

Uvažuj o textech Gn 2,1–3; Ex 20,8–11, Mk 2,27 a Zj 14,7. Jak je myšlenka stvořitelského týdne propojena se čtvrtým přikázáním? A jak souvisí s poselstvím tří andělů?

V Bibli čteme: „Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal...“ (Gn 2,2). Mnozí kreaci-

onisté dnes zdůrazňují Boží dílo během šesti dní stvoření, ale vyhýbají se skutečnosti, že neskončilo šestým dnem. Stvoření skončilo až sedmý den, kdy Bůh stvořil sobotu. To je také jeden z důvodů, pro který Ježíš říká farizeům: „Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu.“ (Mk 2,27) Ježíšovo autoritativní prohlášení vychází z toho, že on sám stvořil sobotu jako věčné znamení a pečeť Boží smlouvy se svým lidem. Sobota nebyla určena pouze pro židovský národ, ale pro celé lidstvo, „pro člověka“.

Začátek druhé kapitoly knihy Genesis charakterizuje třemi slovesy, co Bůh udělal po stvoření soboty. Zaprvé, podle Ex 2,2 „přestal konat“ (ČEP; ČSP), jinak přeloženo „odpočinul“ (B21), čímž nám dal příklad své touhy odpočívát spolu s námi (s jeho stvořením). Zadruhé, „požehnal“ sedmý den (Gn 2,3). V příběhu stvoření Bůh žehná zvířatům (Gn 1,22) a Adamovi a Evě (Gn 1,28), ale ze všech dní dal konkrétní požehnání jen sedmému dni. A zatřetí, Bůh „posvětil“ sedmý den (Gn 2,3).

Tato tři ustanovení se netýkají žádného jiného dne v Písmu. Opakují se ve čtvrtém přikázání, ve kterém Bůh připomíná stvoření jako základ svěcení soboty (Ex 20,11).

Aplikace

V Zj 14,7 a v Ex 20,11 se uctívání Boha a zachovávání soboty přímo váže na stvoření a uctívání Stvořitele. Jak sobota souvisí s událostmi posledních dnů?

STVOŘENÍ A MANŽELSTVÍ

²⁶I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi.“ ²⁷Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. ²⁸A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.“ (Gn 1,26–28)

Osobní studium

Během uplynulého desetiletí jsme se stali svědky velkých změn v tom, jak jednotlivé země a jejich právní normy definují manželství. Mnohé státy odsouhlasily sňatky lidí stejného pohlaví. Změnily tak předchozí zákony, které chránily rodinu, v jejímž centru je jeden muž a jedna žena. Jde o opravdu nevídaný vývoj a vyvolává nové otázky o instituci manželství, o vztahu mezi církví a státem a také o posvátnosti manželství a rodiny, o níž se píše v Písmu.

Co nám úvodní verše a také Gn 2,18.21–24 říkají o Božím ideálu pro manželství?

Šestý den Bůh tvoří člověka jako vyvrcholení dosavadního stvořitelského díla. Je pozoruhodné sledovat, že v souvislosti s Bohem je poprvé použito množné číslo, když v Gn 1,26 Bůh říká: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby.“ Všechny tři osoby trojjediného Boha naplněné vzájemnou láskou nyní na zemi formují základy manželství, vztahu dvou lidí uspořádaného podle božského vzoru.

„Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gn 1,27) Později Adam po stvoření ženy prohlašuje: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla!“ (Gn 2,23), a nazývá ji „muženu“ (překlad je pokusem vyjádřit slovní hříčku v hebrejštině, kde slovo iša /„žena“/ vzniká odvozením ze slova iš /„muž“/). Samo manželství je charakterizováno následovně: „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“ (Gn 2,24)

Písmo je jednoznačné v tom, že tento jedinečný vztah se vytváří mezi ženou a mužem, kteří oba pocházejí ze spojení svých rodičů – také ženy a muže. Tento koncept je objasněn i v instrukcích, které dostávají první pozemští rodiče: „A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi.““ (Gn 1,28) Podle pátého přikázání mají děti (potomci) ctít svého otce a svou matku (Ex 20,12). Taková výzva nemůže být naplněna v žádném jiném vztahu než v heterosexuálním partnerství.

Aplikace

Uvažuj o Ježíšových slovech z Mt 19,3–6. Co se z těchto veršů dovídáme o povaze a posvátnosti manželství? Jak by se měl projevovat náš pevný a věrný postoj k biblickým principům manželství, uvědomíme-li si Boží lásku k celému lidstvu a skutečnost, že jsme všichni hříšní?

STVOŘENÍ, PÁD A KŘÍŽ

Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. Byl večer a bylo jitro, den šestý. (Gn 1,31)

¹⁵Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. ¹⁶A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. ¹⁷Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedel, propadneš smrti.“ (Gn 2,15–17)

Osobní studium

V Bibli nacházíme nepřerušenu linku událostí a témat od dokonalého stvoření, pádu do hříchu a zaslíbení Mesiáše, až po konečné vykoupení. Tyto hlavní události tvoří základ dějin spasení lidstva.

Uvažuj nad úvodními texty a také nad **Gn 3,1–7**. Co se stalo a jaké to mělo následky pro dokonalé Boží stvoření?

Bůh prohlásil své stvoření za „velmi dobré“ (**Gn 1,31**). „Tím bylo dokončeno stvoření. ... Pozemský ráj vzkvétal. Adam a Eva měli volný přístup ke stromu života. Stvořených bytostí se nedotkla žádná skvrna hříchu, ani stín smrti.“ (PP 47; PP 26) Bůh Adama a Evu varoval, že pokud budou jíst ze zakázaného stromu, určitě zemřou (**Gn 2,15–17**). Had začal své přesvědčování otázkou a pak vyřkl slova, které byla v naprostém protikladu k tomu, co řekl Bůh: „Nikoli, nepropadnete smrti.“ (**Gn 3,4**) Satan slíbil, že Eva získá úžasné poznání a bude jako Bůh. Očividně této lži uvěřila.

Jakými slovy Pavel potvrzuje Boží výrok z **Gn 2,15–17**. Uvažuj o verších **Ř 5,12** a **6,23**.

Jak veršům rozumíš? Proč tyto texty odporují konceptu teistické evoluce?

V Písmu vidíme, že pozdější autoři potvrzují předchozí biblická tvrzení a dále je vysvětlují a aplikují. V dopisu Římanům apoštol Pavel píše o hříchu a také o kráse spasení: „Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili.“ (**Ř 5,12**) Ale evoluční pohled (v jakékoliv formě) představuje smrt jako nedílnou součást přírody miliony let před tím, než se objevil člověk. Tato myšlenka velmi vážně ovlivňuje biblické učení o původu hříchu, o Kristově zástupné smrti na kříži a o plánu spasení. Pokud smrt nesouvisí s hříchem, pak smrt není odplatou (mzdou) za hřích (**Ř 6,23**) a Kristus by neměl žádný důvod zemřít za naše hříchy.

Stvoření, pád do hříchu a kříž jsou však neoddělitelně a úzce spjatý. Podle Písma je první Adam provázán s druhým Adamem (**1K 15,45.47**). Víra v darwinistickou evoluci přes snahy zařadit do tohoto procesu Boha je v přímém rozporu se samotnými základy křesťanství.

Aplikace

Jak tvůj každodenní život ovlivňuje skutečnost, že nejsi dílem náhody a že Ježíš Kristus za tebe zemřel, aby tě vykoupil?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 2. kapitolu „Na úsvitu dějin“ (PP 44–51; NUD 14–17) a 9. kapitolu „Stvoření a věda“ (PP 111–116; NUD 46–48) z knihy *Na úsvitu dějin*.

„Narůstající množství důkazů, vycházejících z komparativního, literárního, jazykového a dalších přístupů, směřuje k všeobecné a jedinečné shodě, že označení *jem* (den) v Genesis 1. kapitole vyjadřuje doslovný čtyřiaadvacetihodinový den.

Autor Genesis 1. kapitoly nemohl k vyjádření myšlenky doslovného ‚dne‘ použít jasnější a komplexnější způsob, než jaký použil.“ (Hasel Gerhard F., „The ‚Days‘ of Creation in Genesis 1: Literal ‚Days‘ or Figurative ‚Periods / Epochs‘ of Time?“ *Origins* 21/1 [1994], str. 30.31)

„I ti nejpronikavější myslitelé, pokud nejsou usměřováni Božím slovem, jsou ve snaze prozkoumat vztah mezi vírou a zjevením zmateni. Stvořitel a jeho dílo jsou mimo jejich chápání. A protože je nelze vysvětlit pomocí přírodních zákonů, prohlašují biblické dějiny za nespolehlivé.“ (8T 258)

Otázky k rozhovoru

1. Všimněte si výše uvedeného citátu z pera Ellen G. Whiteové. I dnes velmi často vidíme úplně stejné pokusy sladit tvrzení vědy s biblickým záznamem. Takové snahy však dříve či později vedou k oslabování věrohodnosti Písma tvrzením, že Bibli nemůžeme brát až tak vážně. Proč je takový přístup nebezpečný?
2. Proč je nemožné vážně přijímat biblické poselství, a zároveň souhlasit s teistickou evolucí? Setkali jste se s někým, kdo se pokouší sladit tak rozporné pojetí smrti, jaké nabízí evoluční teorie, s Bibli? Jak byste mu mohli vysvětlit svůj postoj?
3. Pokud je Bible Božím zjevením, pak jsou naše myslí otevřené úžasné realitě, kterou v této knize nacházíme. Proč by tedy křesťané měli být označováni za „omezené“, když se otvírají pravdám Písma, které zjevil nekonečný Bůh? Ve skutečnosti platí, že ateistický a materialistický pohled na svět je mnohem více vymezený než křesťanský světonázor.
4. Jako křesťané, kteří zůstávají věrni Božímu slovu, máme mít pochopení pro lidi, kteří zápasí s otázkou vlastní sexuální identity. Proč v žádném případě nesmíme „kamenovat“ ty, kteří prožívají své vlastní zápasy, a to ani tehdy, jestliže – podobně jako cizoložnice v době Pána Ježíše – hřeší? Jak bychom jim naopak mohli pomoci?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: